

Phẩm 8: PHÂN BIỆT

Bấy giờ, Thiên tử Tu Chân hỏi Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi:

–Bồ-tát trụ nơi đạo, theo hạnh đó là đã vượt hơn hàng Thanh văn và Bích-chi-phật chăng?

Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi đáp:

–Đúng vậy, này Thiên tử! Đúng như lời ông nói. Hạnh của Bồ-tát thật sự vượt hơn các hàng Thanh văn và Bích-chi-phật. Vì sao? Vì không tin chấp vào chỗ chứng đắc, cũng không chấp giữ các pháp, cũng không hành theo tám bậc, cũng không chấp nơi quả Tu-đà-hoàn, quả Tư-đà-hàm, quả A-na-hàm, quả A-la-hán, quả Bích-chi-phật, cũng không chấp nơi Như Lai, không chấp nơi Chánh đẳng giác, không chấp nơi Thế Tôn.

Như vậy, này Thiên tử! Nếu không nhận biết điều ấy, không chấp đó là Bồ-tát thì chính là Bồ-tát. Không có pháp thế tục nên chẳng phải pháp dâm dục, pháp giận dữ, pháp ngu si, pháp sinh tử, pháp Niết-bàn. Nếu không nhận biết điều ấy mà không chấp đó là Bồ-tát thì chính là Bồ-tát.

Thiên tử lại hỏi:

–Thưa Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Vì sao nói như vậy? Do nhân duyên gì mà Bồ-tát tin chứng, đạt đến pháp Niết-bàn?

Văn-thù-sư-lợi đáp:

–Này Thiên tử! Bồ-tát tin hiểu các pháp, tất cả đều vắng lặng, ở trong dục không tham chấp, không tin theo đạo khác. Vì sao? Vì chỉ tin theo sáu pháp Ba-la-mật, tin rồi thọ trì, để giải thoát mọi người bị trói buộc, thường cầu đạt được trí tuệ, ở trong sinh tử không sợ, ở trong Niết-bàn không hãi. Đó là Bồ-tát hiểu pháp chính yếu.

Thiên tử hỏi:

–Thưa Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Thế nào là Bồ-tát có thể thọ chánh pháp?

Văn-thù-sư-lợi đáp:

–Này Thiên tử! Bồ-tát đối với tất cả pháp mà chư Phật đã giảng dạy đều thọ trì, không bị pháp thế gian lôi cuốn, chỉ lấy đạo pháp làm lẽ sống, trụ vững nơi ý nghĩa pháp, không trụ nơi ái dục, tức đạt được diệu lực của giáo pháp, không phải là uy lực của thế

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

tục, được ý nghĩa của giáo pháp, không chuộng nghĩa của thế gian, tôn trọng giáo pháp, không tôn trọng pháp thế gian, nương theo giáo pháp không dựa theo người, nói đúng chánh pháp, không nói lời phi pháp, trụ vào chỗ chánh pháp, không trụ vào chỗ phi pháp, nhờ pháp nên có được nhận thức thông suốt, xác đáng, không bị ngăn ngại, biết rõ các pháp, đạt được pháp Tổng trì, ghi nhớ không quên, dùng bảy thứ quý giá để thực hiện đầy đủ các việc, nương vào tất cả pháp để được an trụ nơi pháp tự tại.

Này Thiên tử! Vì thế Bồ-tát phải hết lòng phụng trì pháp chánh yếu.

Thiên tử hỏi:

–Thưa Đại sĩ Văn-thù-sư-lợi! Thế nào là Bồ-tát đạt được tám việc?

Văn-thù-sư-lợi đáp:

–Này Thiên tử! Bồ-tát ra khỏi tám nẻo tà, nhờ công đức thanh tịnh thực hành tám Chánh đạo, đầy đủ sở nguyện nên được hội nhập nơi đạo, tất cả người đời ở trong tám nạn đều được an trụ vào đạo, đối với những chúng sinh không ở trong tám nạn thì được làm thân nam, luôn nhớ nghĩ về tám điều giác ngộ, thường nguyện phát tâm Bồ-đề không xả bỏ, đạt được tám thiền giải thoát. Đó là Bồ-tát đạt được tám việc.

Thiên tử hỏi:

–Thưa Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Thế nào là Bồ-tát chứng đắc quả Tu-đà-hoàn?

Văn-thù-sư-lợi đáp:

–Này Thiên tử! Bồ-tát xem tất cả mọi người đều trôi nổi theo dòng nước sinh tử vào trong biển cả, người có sức mạnh đi ngược dòng nước, đoạn trừ dòng chảy sinh tử, không hủy hoại bản nguyện, dứt trừ ba đường ác, khiến tất cả chúng sinh đều đạt được nơi chốn an ổn, xa lìa mọi nẻo do dự về chân lý, an trụ vào tạng pháp của Đức Phật, vượt hơn đường đi của hàng phàm phu, đứng vững nơi pháp Phật, biết rõ bờ sinh tử, hướng đến cửa Niết-bàn, đối với các thế giới là sâu xa đệ nhất, thường lập chí nguyện để hành theo đạo giải thoát, khiến mọi người hưởng đến đạo pháp, có thể hội nhập nơi đạo tràng, xem xét hiện tại, chỉ dạy trao truyền cho mọi người xa lìa

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

sinh tử, ở trong pháp hữu vi thị hiện và khen ngợi pháp vô vi, cùng vui thích bậc không thoái chuyển. Đó là Bồ-tát chứng đắc quả Tư-đà-hoàn.

Thiên tử hỏi:

–Thưa Đại sĩ Văn-thù-sư-lợi! Thế nào là Bồ-tát chứng đắc quả Tư-đà-hàm?

Văn-thù-sư-lợi đáp:

–Này Thiên tử! Bồ-tát nhận biết tất cả pháp trong đời vị lai chưa xảy ra đi vào trong sinh tử cứu giúp tất cả, vì họ thuyết giảng khiến đạt đến giác ngộ, không chấp nơi pháp hữu vi cũng không chấp nơi pháp vô vi, không thấy đến cũng không thấy đi, tuy có thị hiện đến mà dứt hết ái dục, tuy có thị hiện đi mà hoàn toàn không tạo tác. Đến không trái với chánh pháp, đến mà không theo chỗ dụ của ma, đến thì thẳng tới đạo tràng, đi thì giữ gìn lời dạy của Phật mà thị hiện, nương theo chánh pháp để cứu giúp tất cả chúng sinh, khiến họ vượt qua vực sâu sinh tử, được các pháp thần thông vững chắc, không gì có thể hủy hoại. Đó là Bồ-tát chứng đắc quả Tư-đà-hàm.

Thiên tử hỏi:

–Thưa Đại sĩ Văn-thù-sư-lợi! Thế nào là Bồ-tát chứng đắc quả A-na-hàm?

Văn-thù-sư-lợi đáp:

–Này Thiên tử! Tất cả đối tượng được nhận thức của Bồ-tát đều tiến triển, không bị các ấm ngăn che, không rơi vào chỗ điên đảo, đối với sự tiến triển ấy không đến cũng không đi, hưởng tiến triển ấy cũng không theo chỗ phi pháp mà giáo hóa dứt mọi sợ hãi, không tham dục, giận dữ, si mê, mọi sự hành hóa thì luôn vượt hơn, viên mãn các pháp Phật, công đức xưa nay bình đẳng không khác, hết thấy các việc làm đều hoàn tất nên được thọ ký, chỗ có thể làm mà không làm được, chỗ không được tự tại, chỗ chúng sinh chưa đến với đạo thì dùng trí tuệ để độ thoát, ánh sáng giác ngộ không nhờ người khác mà có. Đó là Bồ-tát chứng đắc quả vị A-na-hàm.

Thiên tử hỏi:

–Thưa Đại sĩ Văn-thù-sư-lợi! Thế nào là Bồ-tát chứng đắc quả A-la-hán?

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Văn-thù-sư-lợi đáp:

–Này Thiên tử! Bồ-tát dứt bỏ mọi thứ sở hữu, chế ngự tham dục, vì tất cả chúng sinh mà thuyết pháp. Đối với người nhiều giận dữ, dùng pháp giáo hóa để hàng phục, khiến trừ hết mọi biểu hiện xấu ác. Đối với hạng ngu si, dùng pháp chỉ dạy khiến trụ vào lý không, thấy đều thấy các pháp, luôn tinh tấn tu tập đối với pháp của chư Phật, tâm không ưa thích pháp thế gian, tất cả mọi hội họp đều là vô thường, đối với sự cúng dường là việc hơn hết, ví như hoa sen không nhiễm bùn. Các pháp là vô ngã nên không nắm giữ, cũng không thực có, luôn nhớ nghĩ điều ấy mà thọ trì tất cả pháp, dùng trí tuệ phân biệt lý không, theo chỗ ưa thích của mọi người để khiến họ lập chí, chỗ nguyện từ đời trước đều được thực hiện đầy đủ, ý chí vững chắc không lệ thuộc nơi người khác, tất cả lời tốt xấu đều thọ nhận, hoan hỷ, nên luôn quyết định chuyển hóa để hóa độ hết thấy chúng sinh. Đó là Bồ-tát chứng đắc quả vị A-la-hán.

Thiên tử hỏi:

–Thưa Đại sĩ Văn-thù-sư-lợi! Thế nào là Bồ-tát hội nhập nơi hàng Thanh văn?

Văn-thù-sư-lợi đáp:

–Này Thiên tử! Bồ-tát đối với những người chưa được nghe pháp vì họ mà thuyết giảng, đó là Thanh văn. Ở nơi thừa Thanh văn không có lòng tin thì khiến tin tưởng. Đối với người chấp trước nơi các pháp thì dùng pháp không sinh không khởi giảng giải khiến cho người chưa nghe được nghe. Đối với những người duyên dựa về nhân duyên thì giảng giải về lý không ngã, không nhân, khiến họ lãnh hội tu tập. Ở trong pháp “Không” thì giáo hóa tính chất rộng lớn của pháp Phật, chỗ tạo ra pháp chính yếu ví như hư không, khiến người nghe pháp luôn tinh tấn không bị chướng ngại, không thực hành theo pháp người khác, tự mình thực hành thiền định, tất cả mọi âm thanh của quá khứ, vị lai, hiện tại đều hiểu biết rõ, đã dứt bỏ mọi chỗ tạo nghiệp nên công đức đầy đủ, đạt được chỗ dựa về nghĩa của pháp vô tận, biết hết ý nghĩa và mọi hành động của tất cả chúng sinh, dùng trí tuệ để thị hiện, dẫn dắt, tạo lợi ích, tùy theo sự ưa thích của họ để thuyết pháp, khiến họ thông tỏ, dứt mọi kiêu mạn, thường hành theo bản nguyện. Đó là Bồ-tát có thể hội nhập vào hàng Thanh văn.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Thiên tử hỏi:

–Thưa Đại sĩ Văn-thù-sư-lợi! Thế nào là Bồ-tát chứng đắc quả vị Bích-chi-phật?

Văn-thù-sư-lợi đáp:

–Này Thiên tử! Bồ-tát đạt được nhân duyên phương tiện, biết các pháp không có ngã, không nhân, không tuổi thọ, không mạng sống, không có chủ thể, mà tự trang nghiêm, các pháp là hư giả không thật có, không có lệ thuộc, tướng trạng của nhân duyên, thí dụ cũng như vậy. Thấy rõ các nhân duyên, lấy đạo làm sự sống, đối với giáo pháp luôn gắn bó cùng các pháp Ba-la-mật, cùng với mọi sự chứng đắc, đối với việc thực hành bốn ân nhằm dứt mọi kiêu ngạo, đó là thần thông diệu dụng. Biết pháp do nhân duyên nên không chấp đoạn, không tin vào nghiệp khác, giác ngộ đạo bình đẳng, chỗ tin thấy, nhận biết không trái ý mình, không theo công đức của các pháp nhỏ, xác lập pháp lớn, nương theo nhân duyên để thực hành tất cả pháp. Đó là Bồ-tát chứng đắc quả vị Bích-chi-phật.

Thiên tử hỏi:

–Thưa Đại sĩ Văn-thù-sư-lợi! Bồ-tát làm thế nào để đạt đến quả vị Phật?

Văn-thù-sư-lợi đáp:

–Này Thiên tử! Bồ-tát hiểu biết hết thảy các pháp vốn vắng lặng, nhận biết tất cả vốn không thật có, biết rõ các việc làm xấu ác của cõi trời, người, tâm ý nhằm độ sinh nên xa lìa chỗ an vui của riêng mình. Vì sao? Vì Bồ-tát hiểu rõ các trí tuệ, tự mình biết rõ trí tuệ, hiểu các dục là không, tự thân cũng là không, chỉ trong một niệm thì được giác ngộ, ngoài ra không bị một thứ gì khác làm lay chuyển, thị hiện vô số các việc như trên. Đó là Bồ-tát chứng đắc đạt đến quả vị Phật.

Thiên tử hỏi:

–Thưa Đại sĩ Văn-thù-sư-lợi! Bồ-tát làm thế nào để đạt đến quả vị Như Lai?

Văn-thù-sư-lợi đáp:

–Này Thiên tử! Bồ-tát dùng con đường của Như Lai để chứng đắc. Vì Như là chắc thật không hề mất, Như là tạo lập, Như là bố thí,

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Như là trì giới, Như là nhẫn nhục, Như là tinh tấn, Như là thiền định, Như là trí tuệ, Như là phương tiện thiện xảo, Như là thông tuệ. Như là người, chẳng phải là người, hiện làm người lập hạnh tu tập, đoạn trừ sinh tử, ở trong các hạnh đều vượt hơn hết, vượt qua mọi sợ hãi, đến bờ giác ngộ. Đối tượng được vượt qua, không có bên kia, cũng không ở chỗ bên kia, cho đến bên này, cũng không ở chỗ bên này, vì xưa nay tánh vốn thanh tịnh nên vượt lên hai cõi, xa lìa chỗ tối tăm, thấy rõ bình đẳng, đối với chỗ tối sáng vượt khỏi chốn tăm tối. Như Lai từ không mà đến, dứt trừ mọi cấu uế thì trở về nơi không. Đó là Bồ-tát đạt đến quả vị Như Lai.

Thiên tử hỏi:

–Thưa Đại sĩ Văn-thù-sư-lợi! Thế nào là Bồ-tát đạt được quả vị Thế Tôn, dứt sạch chốn sinh tử?

Văn-thù-sư-lợi đáp:

–Này Thiên tử! Bồ-tát tiêu diệt hết ái dục, vượt khỏi sinh tử trong ba cõi, đối với chỗ có thị hiện chỗ không, cứu độ muôn loài, hàng phục các ma, đối với các nơi chốn vui thú dễ tham đắm thì nên xa lìa, khiến họ buông bỏ gánh nặng, lìa hẳn khỏi những nơi chốn ấy, thấy khắp những chỗ sinh khởi các điều thiện ác, đã bỏ những chốn vui thích, bỏ tham dâm, dùng tâm nhu hòa tu tập các pháp thiền định, gắn liền với trì giới, thấy hết thấy chỗ ác nên không vương mắc, nhập vào các thân, biết tất cả mọi hình tướng, ở chốn sinh tử dẫn dắt, bố thí, tạo mọi phước đức, thường vui thích cúng dường, lan tỏa khắp ba cõi chưa từng chán bỏ, được mọi người trong ba cõi kính ngưỡng. Đó là Bồ-tát đạt được quả vị Thế Tôn.

Thiên tử hỏi:

–Thưa Đại sĩ Văn-thù-sư-lợi! Thế nào là Bồ-tát đạt được quả vị Chánh đẳng Chánh giác?

Văn-thù-sư-lợi đáp:

–Này Thiên tử! Bồ-tát đối với năm tội ngũ nghịch cũng như đối với chánh đạo tâm đều bình đẳng, cho nên tất cả đều giác ngộ bình đẳng, bình đẳng đối với nhận thức và bốn thứ điên đảo, bình đẳng đối với các sự ngăn che của ấm, cái, bình đẳng đối với đạo không sai khác, cho nên đều giác ngộ bình đẳng. Bình đẳng đối với dâm dục, giận dữ, ngu si cùng với các dục, cũng bình đẳng đối với

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

đạo, vì thế nên giác ngộ bình đẳng. Đối với pháp của phàm phu, pháp thích hợp tu tập, pháp không thích hợp tu tập, pháp của Bích-chi-phật, pháp của Bồ-tát đều bình đẳng đối với đạo, vì thế nên giác ngộ bình đẳng. Đó là Bồ-tát đạt đến quả vị Chánh đẳng Chánh giác.

Thiên tử hỏi:

–Thưa Đại sĩ Văn-thù-sư-lợi! Thế nào là Bồ-tát đạt đến quả vị Thế Tôn?

Văn-thù-sư-lợi đáp:

–Này Thiên tử! Bồ-tát dạy dỗ người đời, khiến họ dứt bỏ mọi thứ tham, sân, si, phát sinh công đức, vì họ chuyển pháp luân, đối với người nghe giáo pháp khiến đều phụng trì. Chỉ rõ chỗ phi pháp, vì họ chỉ dạy giáo pháp Giải thoát, giáo pháp Từ bi, giáo hóa khắp tam thiên đại thiên thế giới, giáo pháp được mọi người nơi thế gian tôn kính, làm chỗ quy về cho tất cả chúng sinh, làm đèn sáng cho tất cả mọi loài, làm ánh sáng tột bậc trong tất cả mọi thứ ánh sáng, làm sự vắng lặng là hơn hết trong tất cả mọi sự vắng lặng, khiến tất cả mọi loài dứt hết tưởng chấp, dứt sạch mọi nghi ngờ chánh pháp, nuôi dưỡng, cứu giúp làm tăng trưởng các thứ công đức, được các hàng Chuyển luân, Tứ Thiên vương, Thích Đề-hoàn Nhân, Phạm vương lễ kính, dù bị người ngu coi thường mà không hề oán giận, được người trí khen ngợi không lấy làm vui mừng, tâm luôn bình đẳng như hư không, Đức Thế Tôn là Bạc Tối Thắng trong thế gian. Đó là Bồ-tát đạt đến quả vị Thế Tôn.

Thiên tử hỏi:

–Thưa Đại sĩ Văn-thù-sư-lợi! Thế nào là Bồ-tát hội nhập vào pháp của hàng phàm phu?

Văn-thù-sư-lợi đáp:

–Này Thiên tử! Bồ-tát đối với chỗ hành của tất cả mọi người dùng phương tiện thiện xảo để thị hiện, tạo sự ứng hợp với họ mà biết rõ, không bị đắm nhiễm, vì thế Bồ-tát hội nhập vào pháp của hàng phàm phu.

Thiên tử hỏi:

–Thưa Đại sĩ Văn-thù-sư-lợi! Thế nào là Bồ-tát hội nhập vào pháp tham dục?

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Văn-thù-sư-lợi đáp:

–Này Thiên tử! Bồ-tát luôn thao thức, dốc hết tâm lực nhằm đạt được pháp Phật, thường hết mực mong muốn để thành tựu tự thân như là thân Như Lai, đem tâm Từ hường đến tất cả chúng sinh, ban bố không hề giận dữ, vì thế Bồ-tát hội nhập vào pháp tham dục.

Thiên tử hỏi:

–Thưa Đại sĩ Văn-thù-sư-lợi! Thế nào là Bồ-tát hội nhập vào pháp sân hận?

Văn-thù-sư-lợi đáp:

–Này Thiên tử! Bồ-tát đối với trong một việc mà thấy đủ mười tám việc, xem hai thừa chỉ là phương tiện, ở trong pháp hữu vi thị hiện ái dục, ở trong ái dục tâm không đắm nhiễm. Vì sao? Vì nhằm giáo hóa tất cả chúng sinh, vì thế nên Bồ-tát hội nhập vào pháp sân hận.

Thiên tử hỏi:

–Thưa Đại sĩ Văn-thù-sư-lợi! Thế nào là Bồ-tát hội nhập vào pháp ngu si?

Văn-thù-sư-lợi đáp:

–Này Thiên tử! Không có hiểu biết đúng đắn gọi là ngu si. Đối với các pháp giới, định, tuệ, chẳng biết cũng chẳng hiểu, không thực hành, cũng không tạo tác, cũng không bỏ rơi, vì thế nên Bồ-tát hội nhập vào pháp ngu si để giáo hóa họ.

Thiên tử hỏi:

–Thưa Đại sĩ Văn-thù-sư-lợi! Thế nào là Bồ-tát hội nhập vào pháp sinh tử?

Văn-thù-sư-lợi đáp:

–Này Thiên tử! Bồ-tát đối với sinh tử không hề lay động. Vì sao? Vì cầu đạt Phật đạo cho nên an trụ vững chắc, không chuyển, tất cả các ma không thể tùy tiện quấy phá. Đối với tất cả các hành không còn vương chấp, bình đẳng đối với sinh tử cũng như bình đẳng đối với pháp Phật, không ưa thích pháp nhỏ mà dốc cầu pháp lớn và luôn an trụ. Vì thế nên Bồ-tát nhập vào pháp sinh tử.

Thiên tử hỏi:

–Thưa Đại sĩ Văn-thù-sư-lợi! Thế nào là Bồ-tát nhập vào pháp Niết-bàn?

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Văn-thù-sư-lợi đáp:

–Này Thiên tử! Bồ-tát noi theo các tập tục mà thị hiện con đường Niết-bàn, biết rõ về nguồn gốc của tất cả pháp mà diệt trừ, ở trong Niết-bàn hành hóa mà không trụ vào Niết-bàn, ở nơi Niết-bàn hành hóa nên không bỏ Niết-bàn. Do đó, Bồ-tát hội nhập vào pháp Niết-bàn.

